

Wybrane wiadomości na temat rodzajnika

Poniżej znajduje się tabelka odmiany hałcnowskiego rodzajnika określonego. Należy jednak zastrzec, że informatorzy czasem zupełnie go pomijają.

Widać wyraźnie wiele zbieżności z paradygmatem niemieckim. Dotyczy to w zasadzie wszystkich rodzajów i obu liczb. Podstawową różnicą jest brak samodzielnego dopełniacza – jest on zawsze zastępowany formą 'fu(n) + Nomen'. Pozostałe trzy przypadki spełniają te same funkcje, co w standardowym niemieckim, czyli np. accusativus zwykle spełnia rolę dopełnienia bliższego czasowników przechodnich, a w funkcji vocativu jest używany nominativus.

Po niektórych przyimkach kończących się na spółgłoski (rządzających celownikiem) często występuje forma bez nagłosowego *d-*, np. *mit 'em lefel* 'łyżką', *uf em heh* 'na sianie'. Neutralne *'s* pojawia się najczęściej na początku zdania lub po przyimku *uf* 'na'. Formy celownikowe *-(e)m*, *-n* łączą się z poprzedzającymi przyimkami, np. *tsfischan büchern* 'między książkami', *heinderem häus* 'za domem', *everem bilt* 'nad obrazem'. Forma mianownikowa *de* nie pojawia się jedynie w paradygmacie rodzaju nijakiego.

Trzeba zauważyć, że tego typu skracanie występuje nieregularnie

	M	F	N	PL
nominativus	de, der, dar	de	do(h)s, 's	de
dativus	dam, dem, -(e)m, 'em	der, dar, 'er	dam, dem, -(e)m, 'em	den, -n
accusativus	den, -(e)n	de	do(h)s, -s, 's	de

Dużą bardziej jednolitą odmianę ma rodzajnik nieokreślony. W zasadzie każdy rodzaj w każdym przypadku ma *a*. Tym razem należy podkreślić, że rodzajnik ten pojawia się najczęściej w mianowniku, natomiast w pozostałych przypadkach jest zwykle pomijany. Nie ma on też form liczby mnogiej (podobnie jak odpowiednik standardowoniemiecki).

Wyjątkiem w paradygmacie okazuje się forma biernika rodzaju żeńskiego i męskiego, *ai*, występująca jednak rzadko, np.: *Zeh ho(h)n gewehlt ai näue leiter* 'Wybrano nowego prezydenta'. Jeden raz forma ta pojawiła się w mianowniku rodzaju żeńskiego (*ai küh* 'krowa'). Być może są to efekty interferencji z niemieckiego.

	M	F	N	PL
nominativus	a	a, (ai)	a	-
dativus	a	a	a	-
accusativus	a, ai	a, ai	a	-